

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1067
Sugas nosaukums	<i>Lopinga achine</i>
Eksperts	Maksims Balalaikins
Darbs pabeigts	15.01.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Gāršas samtenis <i>Lopinga achine</i> ir BD IV pielikumā iekļautā suga. Tā ir tipiska jauktu koku un lapkoku mežmalu suga, klajā pļavā nav sastopams, lido arī skrajos mežos. Lido no jūnija vidus līdz jūlija beigām. Labākais uzskaites laiks ir no jūnija vidus līdz jūlija vidum. Kāpuri ir zaļi ar izteiktu gaišu garenjoslu katrā ķermeņa pusē, un blāvākām dorsālām garenjoslām. Kāpuri barojas ar dažādām graudzālēm un grīšļiem, ir uzskatāmi par polifāģiem un attīstās no augusta līdz nākošā gada maijam (Savenkovs 2018).</p> <p>Nozīmīgākais pirmais gāršas samteņu atradņu apkopojums Latvijā tika veikts 1974. gadā, kad tika uzskaitītas 29 sugas atradnes (1. attēls) (Šulcs, Viidalepp 1974). Šie dati tika izmantoti REF vērtības definēšanai, jo nākošais sugas atradņu apkopojums tika veikts tikai 2010. gadā Latvijas tauriņu katalogā (Savenkovs, Šulcs 2010). Turklāt šajā katalogā netika atspoguļotas konkrētas sugas atradnes.</p> <div data-bbox="671 1041 1289 1326"> </div> <p>1. attēls. Gāršas samteņa atradnes Latvijā (Šulcs, Viidalepp 1974).</p> <div data-bbox="689 1411 1273 1928"> </div> <p>2. attēls. Dati no 2007. gada BD 17. panta ziņojum: gāršas samteņa populācijas vērtējums.</p>

	<p>2007. gada BD 17. panta Latvijas ziņojumā sugas sastopamība tika norādīta visā Latvijas teritorijā un reģistrēta 15 atradnēs (2. attēls). Šie dati atbilst HDV vērtībai.</p> <p>Ziņojumā Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā novērtējumā par 2013.–2018. gada periodu gāršas samteņa kopējais stāvoklis novērtēts kā labvēlīgs (FV). Vērtējot tendenci, norādīts, ka populācija ir stabila. Jāņem vērā, ka līdz šim nav veikti mērķtiecīgi sugas pētījumi un nav iespējams pamatoti novērtēt populācijas izmaiņas laika posmā no 1974. līdz 2023. gadam. Ņemot vērā iepriekšminēto, pašlaik var uzskatīt, ka populācija ir stabila, un atšķirības REF, HDV un CV vērtībās ir saistāmas ar pieaugošo izzināšanas procesu un jaunu sugas atradņu identificēšanu.</p>
--	--

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1974 Pirmais nozīmīgākais gāršas samteņa atradņu apkopojums Latvijā tika veikts 1974. gadā, kad tika uzskaitītas 29 sugas atradnes (Šulcs, Viidalepp). Šie dati tika izmantoti REF vērtības definēšanai, jo nākošais sugas atradņu apkopojums tika veikts tikai 2010. gadā Latvijas tauriņu katalogā (Savenkovs, Šulcs 2010).
	Popunit	loc (atradne)
	Min	29
	Max	29
HDV	Popunit	loc. (atradne)
	Quality & Date	M (2006)
	Min	15
	Max	15
	Trend period	1993–2006
	Trend	=
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	M (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	15
	Max_final	15
	Trend 1993–2006	S
CV	Date	2001–2012
	Popunit	grids1x1 loc. (atradne) / grids1x1 (1 x 1 km tīkla kvadrātu skaits)

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		Saskaņā ar BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām 2019. gada Latvijas ziņojumā kā populācijas mērvienība ir izmantots loc.(atradņu) / grids1x1 (1 x 1 km tīkla kvadrātu) skaits. Ziņojumā tika norādīts, ka 1 x 1 km tīkla kvadrātu skaits ir 343.
	Min	na
	Max	na
	Value	343
	Type	Estimate Izvērtējuma dati.
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial (daļēji ekstrapolētie dati)
	Trend period	2007–2018
	Trend	S
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimatePartial
	Habitat period	2007–2018
	Trend	S
	Method	estimatePartial (daļēji ekstrapolētie dati)
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	364 Aprēķins balstīts uz DDPS “Ozols” pieejamiem atradņu datiem uz 2023. gada novembri, kas uzskatāmi par precīzākajiem apkopotiem datiem.
	Max_final	364
	Trend 2007–2018	S (stabils)
	Dati_FRR	
REF	Area	64589 km ² Pirmais Nozīmīgākais gāršas samteņa atradņu apkopojums Latvijā tika veikts 1974. gadā. Sugai piemērotie biotopi ir sastopami visā valsts teritorijā, arī sugas sastopamība prognozējama visā valsts teritorijā.
	Period	1974
HDV	Area	64589 km ²
	Quality & period	M (2006)
	Trend	=
	Magnitude	na
	Area_final	64589 km ²
	Trend 1993–2006	Stable
CV	Area	61736 km ²
	Period	2007–2018
	Trend	S

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Trend_method	estimatePartial (daļēji ekstrapolētie dati)
	Area_final	64589 km ² Sugai piemērotie biotopi ir sastopami visā valsts teritorijā, arī sugas sastopamība prognozējama visā valsts teritorijā.
	Trend 2007–2018	Stable (stabils)
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants. REF, HDV un CV datu izmaiņas nav saistāmas ar populācijas izmaiņām, bet ar izpētes līmeņa pieaugumu.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants. Abos laika nogriežņos aplūkojamais parametrs nav mainījies.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Savenkovs N. 2018. Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās tauriņu sugas Latvijā. Daugavpils Universitātes Dabas izpētes un vides izglītības centrs: 32 lp.

Savenkovs N., Šulcs I. 2010. Latvijas tauriņi. Katalogs. Latvian Lepidoptera. Catalogue. Eesti Lepidopteroloogide Selts, Tallin, 176 pp.

Šulcs J., Viidalepp J. 1974. Verbreitung der Großmetterlinge im Balticum. I. Tagfalter (diurna). Dtsch, Ent. Z., N.F. 21, 4-5: 353-403. Savenkov N., Šulcs I. 2010. Latvian Lepidoptera Catalogue. Tallinn, Estonian Lepidopterologists' Society, 176 pp.